

NADIJEVAJMO SVOJOJ DJECI ISLAMSKA IMENA

Doista sva hvala i zahvala pripadaju samo Uzvišenom Allahu dž.š., koji nas je učinio razumnim bićima i stvorio nas u najljepšem obliku. Neka je salavat i selam na našeg peygambera Muhammeda a.s., te na njegovu časnu porodicu, ashabe, tabiine i sve muslimane i muslimanke do Sudnjega dana.

Hazreti peygamber Muhammed, a.s., u hadis-i-šerifu je kazao: “Vi ćete, na Sudnjem danu, biti prozivani po vašim imenima i imenima vaših očeva, pa nadijevajte vašoj djeci lijepa imena!” (*Davud, Edeb, 61*)

Jedan od ozbiljnijih problema koji se pojavio u posljednje dvije decenije u našem društvu je nadijevanje djeci nemuslimanskih imena. Ova tematika je veoma važna u današnjem vremenu jer su mnogi ljudi zapostavili nadijevanje tradicionalnih imena svojoj djeci, a počeli nadijevati neislamska ili međunarodna kako ih oni nazivaju.

Nadijevajući imena koja svojim sadržajem ali i značenjem pripadaju drugim narodima, muslimani ostvaruju mogućnost negativne asimilacije što može da znači gubljenje vlastitog, kulturnog i duhovnog identiteta. Ovo je problem koji je uzeo velikoga maha u našem društvu a posebno kod onih koji manje ili nikako prakticiraju vjerske obaveze prema Uzvišenom Allahu dž.š. Jer takvi roditelji misle ako njihovo dijete nosi ime nekog poznatog glumca, pjevača ili fudbalera da će biti bolje i da će bolje prosperirati na ovom svijetu te da njegovo dijete ide u korak s vremenom i da je u trendu.

Nažalost, mi muslimani smo jedini narod koji se stidi svoga korijena i svojih lijepih starih imena kao što su Ibrahim, Salih, Mustafa, Murat, Alija i mnoga druga imena koja su nosili mnogi peygamberi i ashabi Allahovog poslanika. Naše komšije nemuslimani drže do svoje vjere i svoga nama tako da i dan danas nadijevaju svojoj djeci stara tradicionalna imena koja su nosili njihovi heroji, kako ih oni nazivaju, prije nekoliko stoljeća. Praksa muslimana na našim prostorima to zorno pokazuje i što je još paradoksalnije mi muslimani smo jedini narod koji je pristao na ovakav vid asimilacije.

U postratnom periodu na naše tržište plasiraju se mnoge negativne stvari od kojih mi, nažalost, prihvatamo i u praksi primjenjujemo samo ono što je ružno i što ne valja, te na taj način dajemo prostora da manipuliraju nama ali i našim porodicama. Uzmimo u obzir samo toliko serija koje negativno utiču kako na djecu tako i na same roditelje, pa iz nekih razloga, da li iz sažaljenja ili ljubavi prema nekom od glumaca, nadjenu ime svome djetetu, jer smatraju da će tim činom uticati na svoje emocije koje osjećaju tokom gledanja takvih emisija. Danas je to problem većine mladih bračnih parova koji smatraju da su u fazonu ako mu dijete nosi međunarodno ime s kojim će lakše dobiti neki položaj u društvu ili ima i toga, pa kažu kada aplicira u određenoj ambasadi za vizu da će lakše doći do nje i ostvariti svoje snove. Ne znajući da čine kardinalnu grešku po tom pitanju jer život na ovom svijetu nije vrijedan ahireta i odgovornosti na sudnjemu danu shodno Peygamberovim riječima: “Ko oponaša jedan narod on pripada tom narodu”. (*Davud*)

S obzirom da u islamu proces vjerskog ali i duhovnog odgajanja djeteta otpočinje sa nadijevanjem imena, u islamskoj tradiciji ime ne samo da izražava osobu, ono je zapravo sama osoba jer vlastito ime i formalno ali i sadržajno predstavlja čovjeka u njegovoj istinskoj cjelini kako to kažu neki islamski autoriteti čija je smislenost određena Kur'anom.

Ibn Kajjim el-Dževzije kaže da između imena i njihovih značenja postoji uska veza. Tome svjedoči naša stvarnost. Zapravo, imena imaju uticaja na same nosioce imena shodno svojoj ljepoti, lahkoći, težini i profinjenosti. Što znači da vlastito ime čovjeka izražava njegovo biće ili s druge strane može da očituje njegovu izvornu narav. Onda nije ni čudo da Peygamber a.s., u svojim hadisima upozorava da svojoj djeci nadijevamo lijepa islamska imena, jer osobno ime svakog čovjeka izražava to što čovjek uistinu jeste. To je jedan od razloga da muslimanu nije dozvoljeno da muslimana naziva nekim pogrdnim imenom ili da iskreće vlastito ime svoga brata

jer tim se mijenja i samo značenje lijepih imena. Uzvišeni Allah dž.š., u Kur'anu kaže: "O vjernici, neka se muškarci jedni drugima ne rugaju, možda su oni bolji od njih, a ni žene drugim ženama, možda su one bolje od njih. O vjernici, ne kudite jedni druge i ne zovite jedni druge ružnim nadimcima! O, kako je ružno da se vjernici spominju podrugljivim nadimcima! A oni koji se ne pokaju- sami sebi čine nepravdu." (Al-Hudžurat, 11. ajet)

Ovaj kur'anski ajet nam šalje jasnu poruku da moramo voditi računa o samom pristupu prema imenima i odnosu spram vjernika, njegovog imena, jer promijeniti nekom ime znači narušiti uspostavljenu harmoniju i unutarnji odnos vlastitog imena sa lijepim imenima Allaha dž.š., i njegovih atributa.

Zaključak bi bio da mi muslimani moramo u punom smislu te riječi biti svjesni sebe, svoje vjere, tradicije i kulture. Nadijevanje islamskih imena treba postati običaj, tradicija, obaveza, nešto što se podrazumijeva i o čemu ne bi trebalo diskutovati. Time ćemo pokazati i dokazati svoj identitet, svoju kulturu, a u isto vrijeme sačuvati bošnjačko biće od samozaborava koji je bio poguban za Bošnjake već dosta puta u povijesti.

Molim Uzvišenog Gospodara da nam pomogne te da naš bošnjački narod dođe svijesti i da slijedimo samo ono što je ispravno i dobro kako za pojedinca tako i zajednicu.

Allahu Dragi, učini nas od onih s kojima ćeš Ti biti zadovoljan, a naš Pejgamber, a.s., ponosan na budućem svijetu.

Salih ef. Meštrovac

Recenzija 1. - autor: Abdulgafar Velić

Hutba „*Nadijevajmo svojoj djeci islamska imena*“ upozorava na jednu jako opasnu pojavu kod Bošnjaka. Riječ je o prihvatanju neislamskih imena, imena koja svojim sadržajem i značenjem ne pripadaju islamu i islamskoj tradiciji Bošnjaka.

Nadijevanje nemuslimanskih imena je najeklatantniji pokazatelj koliko se Bošnjaci odriču svoje tradicije, prihvatajući neke druge (ne)vrijednosti, te na taj način nesvjesno dovede u pitanje i svoj egzistencionalni opstanak na ovim područjima. Stoga čestitke hatibu na prepoznavanju opasnosti ove pojave i jasnog upozoravanja na nju.

Također, ova hutba je jasan glas i upozorenje hatiba na neselektivno prihvatanje svih izazova koji se nalaze pred Bošnjacima na neizbježnom putu evropskih integracija, kao i na medijsku agresiju i ciljano nametanje Bošnjacima filmova, serija, zabavnih programa u kojima se forsiraju vrijednosti prošlih - propalih sistema. Jasan pokazatelj bošnjačkog popuštanja pred ovom medijskom agresijom je odstupanje od svojih vrijednosti, što je posebno vidljivo u nemuslimanskim imenima kod bošnjačke djece i omladine.

Nadijevanje muslimanskih imena nije samo tradicija Bošnjaka već islamska dužnost, na što hatib jasno upozorava. U hutbi se navodi nekoliko hadisa u kojima Poslanik, s.a.v.s. upozorava na važnost nadijevanja lijepih islamskih imena. Da bi pokazao koliko je značenje imena važno za čovjeka, ovaj hatib na lijep način upozorava svoj džemat da značenje imena utječe i na duhovno formiranje čovjeka.

Također, hatib navodi i kur'anski ajet u kojem se zabranjuje pogrdno nazivanje i vrijeđanje drugih ljudi.

Hatibi trebaju koristiti svaku moguću priliku da naglase svojim džematlijama obaveznost nadijevanja lijepih muslimanskih imena. Kada se npr. govori o Ummetu i pripadnosti Ummetu može se navesti da je jedan od načina jedinstva Ummeta u muslimanskim imenima.

Naime, gotovo svi muslimani od krajnjeg istoka do krajnjeg zapada svijeta imaju ista imena. Uglavnom su to imena Božijih Poslanika (Muhammed, Ibrahim, Ismail, Jusuf, Sulejman itd.), u kojima muslimani vide svoje uzore, zatim imena ashaba Božijeg Poslanika Muhammeda s.a.v.s. (Omer, Osman, Alija, Bilal, Hamza, Džafer itd.), za koje je Božiji Poslanik, s.a.v.s. rekao da su naše zvijezde vodilje, itd... Također, kada se hutba posveti kulturi sjećanja kod Bošnjaka, zašto ne naglasiti da su ljudi u Bosni i Hercegovini ubijani između ostalog i zbog toga što nose drugačija (muslimanska) imena. Nisi morao biti nešto posebno religiozan, niti biti član bilo koje političke partije, dovoljno je bilo da nosiš muslimansko ime da tokom agresije budeš ubijen itd..

Drago mi je da hatib na minberi ne komentariše neke konkretne događaje, niti proziva nekoga, već jasno ukazuje i komentariše pojave. Nakon što je džematu ukazao na ovu pojavu, njene manifestacije i uzroke, hatib citira nekoliko ajeta i hadisa i poziva džemat da se u duhu Kur'ana i sunneta ispravno postavi.

Kod ovog hatiba se primijeti iskrenost u riječima i nadasve u namjeri. Primijetno je da ovom hatibu teško pada napuštanje islamske tradicije, što ga je navelo da upozori svoj džemat na ovu opasnu pojavu. Nema dileme da je ovaj hatib istinski lider svog džemata, koji svaku neprimjerenost i zastranost u svom džematu na vrijeme primijeti i na nju adekvatno upozori.

Recenzija 2. - autor: Dževad Pleh

Ova hutba pod naslovom „Nadijevajmo svojoj djeci islamska imena“, koji zvuči kao vjerski poziv i apel slušaocima, može se lijepo slušati ako bi hatib pažljivo intonirao njenu artikulaciju i verbalno vješto naglasio njene misaone cjeline, pošto u tekstu i nisu baš jasno vidljive.

Prve rečenice u hutbi nakon uvodne prologomene i citiranog hadisa odlučno najavljuju i nameću postojanje nasušne potrebe da se ukaže na institut vlastitih muslimanskih imena i njihove važnosti za našu vjersku, kulturnu i nacionalnu opstojnost. U prvom dijelu hutbe, koji ima karakteristike uvodnih naznaka, mada preobimnih, pokušava se osvijetliti stanje svijesti u vezi s ovim pitanjem, naročito unutar mlađih i pomalo vjerski otuđenih bračnih zajednica, koje nekritički konzumiraju neislamsku i tuđu kulturnu ponudu, u čijem sadržaju su, između ostalog, i neislamska imena koja kroz likove raznih medijskih junaka ulaze u naš obiteljski prostor. Ukazuje se i na činjenicu da drugi narodi iz našega okruženja više od nas vode računa o tradiciji svojih vjerskih imena i uopće svojoj kulturnoj tradiciji. Navode se i mogući razlozi zašto se naši muslimani tako ponašaju; pored vjerske i kulturne indiferentnosti, tu su i konkretni interesi koji se kreću od nastojanja da se bude u trendu do lakšeg dostizanja određenog društvenog položaja ili koristi.

U središnjem dijelu hutbe raspravlja se o samom fenomenu vlastitih imena koja svi

nosimo i njihovoj vezi sa karakteromčnosti gdje se imenima daje presudan značaj u određivanju naše osobnosti. U tom smislu smatram da se iskazima kao što su „u islamskoj tradiciji ime ne samo da izražava osobu, ono je zapravo sama osoba...“, ili „vlastito ime čovjeka izražava njegovo biće“ malo pretjeralo. Da bi se ukazalo na postojanje fenomena doticanja i prožimanja osobne naravi čovjeka i imena koje nosi nije potrebno izlaziti iz okvira logočki realnog diskursa. Prenategnut diskurs kojim se naglašava ova veza samo može umanjiti dignitet osnovne postavke u hutbi da je zbilja vjerski i moralno važno da našoj djeci pažljivo biramo imena koja će nositi cijeli život i dalje kroz vječnost.

U uvodnom dijelu hutbe, uz navedeni hadis o načinu prozivanja na Sudnjem danu, dobro bi bilo spomenuti npr. kur'anski ajet iz sure (Al-Hagg, 78) o našem zajedničkom imenu koje nam je Allah dao još prije „Allah vas je odavno muslimanima nazvao, i u ovom Kur'anu...“, uz koji bi se mogla razvijati postavka da naša pojedinačna imena trebaju odgovarati duhu našeg zajedničkog imena, odnosno ne bi trebala biti u sukobu s njim.

Dobro je što se u hutbi spominju neka lijepa stara muslimanska imena, ali bi bilo još bolje da su u jednoj rečenici afirmativne naravi navedena neka birana islamska imena (muška i ženska) sa pratećim značenjima koja bi bljesnula svojom ljepotom i dala hutbi jednu toplu, pozitivnu notu, kao npr. Salih – dobar, Adil – pravedan, Emin – pouzdan, Kerima – plemenita, Halima – blaga, Kemala – savršena itd.

Summary الموجز

SECTION "MUALLIM'S HUTBA (SERMON)"

The New Muallim publishes hutbas (sermons) of active imams and hatibs (imams delivering the hutba). There are reviews along with the hutbas, so that together they make a whole. The reviews are written by those who listen to hutbas. The reviews are not intended to be valorizing; rather, they aim to improve upon the hutba, analyzing it as a public statement by an imam and critically evaluating the statement. The reviewers react at those aspects which they consider important for a hutba (its length, quality, message, presentation, literacy level, formulation, etc.).

باب "خطبة المعلم"

تنشر مجلة «المعلم الجديد» خطب الجمعة لبعض الخطباء والأئمة. ويضم الباب - إلى جانب الخطبة - مراجعات تشكل مع الخطبة وحدة متكاملة. يكتب المراجعات أشخاص استمعوا للخطبة. وليس الهدف الأول منها تقديم تقييم للخطبة. إنما الهدف هو تحسين الخطبة من حيث كونها ممارسة علنية يقوم بها الإمام. وتقديم لحة نقدية عن تلك الممارسة. يناقش المراجعون الجوانب التي يرونها مهمة في الخطبة (طول الخطبة، رسالتها، أسلوب إلقاءها، ترتيبها وبلاغتها، الخ).